

Dosarul nr. 2r-77/24
2-22079226-01-2r-08022024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru: C. Valah
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău: I. Țurcan, I. Cotruță, N. Budăi

ÎNCHEIERE

24 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de către avocatul Lilian Maliga, în interesele Larisei Căpățînă,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Larisa Căpățînă împotriva Elenei Postica, cu privire la restituirea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel,

a c o n s t a t a t:

La 02 iunie 2022, Larisa Căpățînă a depus cerere de chemare în judecată împotriva Elenei Postica, prin care a solicitat încasarea sumei de 6 000 euro și suma de 3 582 lei, ce constituie taxa de stat achitată de reclamantă la înaintate acțiunii.

Prin hotărârea din 24 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Larisa Căpățînă împotriva Elenei Postica, cu privire la restituirea sumei cu titlu de arvună în mărime de 6 000 euro și compensarea cheltuielilor de judecată ca fiind neîntemeiată.

La 20 martie 2023, avocatul Lilian Maliga, în interesele Larisei Căpățînă, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 24 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, exprimând poziția în favoarea admiterii cererii de apel și casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 31 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depusă de avocatul Lilian Maliga, în interesele Larisei Căpățînă și s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării, în secția civilă din cadrul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău apelul motivat, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, a probelor invocate în susținerea apelului și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 2 581,20 lei până la 27 noiembrie 2023. Totodată, s-a explicat apelantei că, în caz

de nelichidare a neajunsurilor menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele va fi restituită.

Prin încheierea din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de avocatul Lilian Maliga, în interesele Larisei Căpățînă, împotriva hotărârii din 24 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la acțiunea depusă de Larisa Căpățînă împotriva Elenei Postica, cu privire la restituirea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată, pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel, expuse în încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2023.

La 16 ianuarie 2024, avocatul Lilian Maliga, în interesele Larisei Căpățînă, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii contestate, cu restituirea cauzei în instanța de apel.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că urmează a fi restituit recursul ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Articolul 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă indică că actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În acest sens, Colegiul reține că termenul de declarare a recursului este un termen de procedură imperativ, astfel încât nerespectarea acestuia atrage decăderea din dreptul de a mai exercita calea de atac, fără a iniția o abordare a recursului în fond. Impunerea unui termen de valorificare a căii de atac are ca scop disciplinarea justițiabililor și garantarea securității raporturilor juridice. Decăderea din dreptul de acces la jurisdicția Curții Supreme de Justiție constituie de asemenea un factor de securitate juridică, conținută în regula de 15 zile, care curge de la data comunicării încheierii (contestate) recurentului și împiedică o permanentă repunere în discuție a soluțiilor irevocabile pronunțate de instanțele de judecată.

Potrivit art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau

înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Din suportul probator prezent la actele cauzei rezultă că prin hotărârea din 24 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de către Larisa Căpățînă împotriva Elenei Postica, cu privire la restituirea sumei cu titlu de arvună în mărime de 6 000 euro și compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

La data de 20 mai 2023 avocatul Lilian Malida, în interesele Larisei Căpățînă, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 24 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Prin încheierea din 31 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel declarată de către avocatul Lilian Malida, în interesele Larisei Căpățînă, fiind acordat termen până la data de 27 noiembrie 2023 pentru a prezenta apelul nemotivat și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 2 581,20 lei.

La caz, se constată că, potrivit scrisorii de însoțire (f. d. 37-38) prin poștă terestră și poștă electronică s-a expedit încheierea din 31 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău apelantei Larisa Căpățînă și reprezentantului acesteia, avocatul Lilian Maliga la adresa electronică lilian_maliga@yahoo.com la 08 noiembrie 2023.

Prin încheierea din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit apelul declarat de către avocatul Lilian Maliga, în interesele Larisei Căpățînă, împotriva hotărârii din 24 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, pe motiv că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea din 31 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, și anume, nu a prezentat cererea de apel motivată care să conțină motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază aceasta, precum și nu a prezentat dovada achitării taxei de stat în sumă de 2 581,20 lei.

Se reține că la 22 decembrie 2023 Curtea de Apel Chișinău a expedit încheierea din 05 decembrie 2023 Larisei Căpățînă prin poștă terestră și avocatului Lilian Maliga prin poșta electronică lilian_maliga@yahoo.com indicată în cererea de apel nemotivată (f.d. 43).

Aici, se va menționa că, confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice.

În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc.

Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul menționat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități, cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail deliverysystem” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail deliverysystem” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

La caz, însă, astfel de mențiuni de eroare tehnică, odată cu expedierea încheierilor din 31 octombrie 2023 și din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel

Chișinău la adresa electronică a avocatului Lilian Maliga, lipsesc. Argumentul reprezentantului recurente precum că nu a recepționat încheierea din 31 octombrie 2023 a instanței de apel, prin care i s-a acordat termen pentru a prezenta apel motivat și dovada achitării taxei de stat, se respinge de către instanța de recurs ca neîntemeiat, ori poșta electronică a fost indicată de avocat în contestația sa, la care a fost expediată conform prevederilor art. 100 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, iar careva mențiuni de eroare tehnică la această adresă electronică lipsesc.

Cererea de recurs a fost depusă de către avocatul Lilian Maliga, în interesele Larisei Căpățînă, la data de 16 ianuarie 2024. Ultima zi de contestare calculată din data expedierii actului judecătoresc 22 decembrie 2023, este ziua de marți 09 ianuarie 2024.

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că avocatul Lilian Maliga, în interesele Larisei Căpățînă, a declarat recurs împotriva încheierii din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu încălcarea evidentă a termenului imperativ prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea de a fi putut depune recursul în termen.

La caz, avocatul Lilian Maliga, care a acționat în interesele Larisei Căpățînă, nu a solicitat repunerea în termen, nu a prezentat probe și nu a făcut dovada circumstanțelor care i-au împiedicat să depună în termen recursul asupra încheierii din 05 decembrie 2023, considerând că cererea de recurs se încadrează în termenul legal.

La caz se rețin dispozițiile art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Această obligație rezultă și din dispozițiile art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, care indică că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

De altfel, instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă, or, prevederile art. 15 din Codul de procedură civilă stipulează expres că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Având în vedere că prezentul recurs a fost declarat la 16 ianuarie 2024, cu încălcarea evidentă a termenului legal prevăzută la art. 425 din Codul de procedură civilă, fără indicarea în sensul art. 116 din Codul de procedură civilă a vreunui motiv justificativ de repunere în termen a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs urmează a fi restituită ca fiind depusă în afara termenului legal.

Colegiul reține că respectarea de către părți a termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 425 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul a fost depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă, fără justificarea omiterii acestui termen, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de avocatul Lilian Maliga, în interesele Larisei Căpățînă, ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. a) și alin. (2), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune :

Se restituie recursul declarat de către avocatul Lilian Maliga, în interesele Larisei Căpățînă, împotriva încheierii din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către

Larisa Căpățînă împotriva Elenei Postica, cu privire la restituirea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind depusă în afara termenului legal.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi